

2.4.2024

Rahoitusmarkkinaosasto
Erityisasiantuntija Hanna Heiskanen

Lausuntotiivistelmä luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista sekä eräiksi muiksi laeiksi

Lausuntopyyntö

Valtiovarainministeriö esitti 20.12.2023 lausunnolle luonnoksen hallituksen esitykseksi eduskunnalle EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen ja maksun tiedot -asetuksen täytäntöönpanosta. Esityksen nimi on sittemmin muutettu paremmin asiaa kuvaavaksi ja esityksen otsikko on nimetty uudelleen ”hallituksen esitys eduskunnalle EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen ja maksun tiedot -asetuksen täytäntöönpanosta”.

Tausta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista ja virtuaalivaluutan tarjoajista annettu laki kumottaisiin. Ehdotuksessa ehdotetaan lisäksi muutettaviksi Finanssivalvonnasta annettua lakia, Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia ja rikoslakia. Lisäksi luottolaitoslakiin, sijoituspalvelulakiin, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettuun lakiin, sijoitusrahastolakiin, vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin, maksulaitoslakiin, pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annettuun lakiin, rahankeräyslakiin, arpajaislakiin, kilpailu- ja kuluttajavirastosta annettuun lakiin ja oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annettuun lakiin tehtäisiin teknisiä muutoksia.

Esityksen tarkoituksena on antaa Euroopan unionin niin sanottua kryptovaramarkkina-asetusta (MiCA) ja varainsiirtojen ja tiettyjen kryptovarojen siirtojen mukana toimitettavia tietoja koskevaa asetusta (maksun tiedot -asetus, TFR) täydentävät säännökset.

Lausuntopalaute

Lausuntopyyntöön tuli yhteensä 32 vastausta. Lausunnon antoivat Ahvenanmaan maakuntapäivät, Alrecon Oy, Coinmotion Oy, Cornerstone Land Oy, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Finanssiala ry, Finanssivalvonta, Keskuskauppakamari, Keskusrikospoliisi, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Markkinaoikeus, Narvi Payments Oy Ab, Nordic Law Oy, Northcrypto Oy, Oikeusministeriö, Poliisihallituksen arpajaishallinto, Rahoitusvakausvirasto, Sisäministeriö, Suojelupoliisi, Suomen Pankki, Tietosuojavaltuutetun toimisto, Verohallinto ja Verohallinnon Harmaan talouden selvittely-yksikkö.

Lausunnonantajat yhtä lukuun ottamatta pitivät esitystä laajasti kannatettavana. Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota siihen, että kysymyksessä on EU-asetusten täytäntöönpano, jolloin kansalliselle lainsäätäjälle jää vain vähän kansallista liikkumavaraa. Kryptovaramarkkinoiden sääntelyä pidettiin tervetulleena ja kansallisia toteuttamisvaihtoehtoja yleisesti perusteltuina sekä parannuksena nykytilaan erityisesti sijoittajansuojan näkökulmasta. Lausunnoissa pidettiin tärkeänä sitä, että samankaltaisia rahoituspalveluja säännellään niiden luonteen edellyttämällä tavalla. Esityksen mukaisten asetusten täytäntöönpanon odotetaan tehostavan rahanpesun, sen esirikosten ja terrorismin rahoituksen torjuntaa ja parantavan viranomaisten mahdollisuuksia torjua kryptovarialiitännäistä rikollisuutta EU-alueella. Nykyisen virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain kumoamista ja uusien EU:n kryptovaramarkkina-asetusta täydentävien säännösten ottamista kokonaan uuteen lakiin pidettiin oikeustilannetta selkiyttävänä. Myös muun lainsäädännön terminologian yhtenäistämistä EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen mukaisen terminologian mukaiseksi pidettiin hyvänä ja kannatettavana.

Yksityiskohtainen lausuntopalaute

Yleistä

Vaikka MiCA parantaa sijoittajansuojaa, Finanssivalvonta toteaa, että MiCA ei tee kryptovaroista turvallisia eikä vakaita sijoituskohteita. Esimerkiksi markkina-arvoltaan suurimman kryptovaran bitcoinin arvo perustuu ainoastaan kysyntään ja tarjontaan. Kryptovarioihin liittyvän liiketoiminnan sääntelyn lisääntymisestä huolimatta kryptovaroista kiinnostuneen tulisi jatkossakin harkita hankintapäätöstään tarkoin ja ymmärtää kryptovarioihin liittyvät riskit ennen sijoittamista. Finanssivalvonta uskoo, että markkinoilla tulee edelleen olemaan paljon huijauksia, vaikka viranomaiset saavat kattavammat valtuudet puuttua ainakin luvattomaan palveluntarjontaan. Tämän vuoksi on tärkeää, että eri viranomaiset jakavat jatkossakin sijoittajille tietoja kryptovarojen riskeistä.

Keskusrikospoliisi toteaa, että kryptovara-ala toimii rajat ylittävästi. Yksittäiselle kuluttajalle kryptovarapalvelun kotimaa ei ole merkittävä tekijä. Vaikka rahanpesun ja terrorismin rahoituksen sekä kryptovarialiitännäisen rikollisuuden torjunta tehostuu niiden palveluiden osalta, jotka ovat uuden sääntelyn kohteena, on riski, että toimijoita siirtyy lisääntyneen sääntelyn seurauksena käyttämään sellaisia palveluita, joita asetusten mukainen velvoittavuus ei koske. Tällaisen kokonaisuuden muodostavat kryptovarapalvelut, jotka sijoittuvat EU-alueen ulkopuolelle. Tältä osin on vaarana mahdollinen markkinoiden jakaantumisen syveneminen ja että muodostuu "kryptovaraparatiiseja", joihin sijoittuneilta toimijoilta EU:n jäsenvaltioiden esitutkintaviranomaisten on vaikeaa tai lähes mahdotonta saada välttämätöntä tietoa.

Keskusrikospoliisiin mukaan on mahdollista, että keskitettyjen kryptovarapalveluiden sijaan toiminta siirtyy erilaisiin hajautettuihin palveluihin. Tällaiset palvelut voivat olla suoraan hajautettuun tilikirjaan tallennettuja autonomisesti toimivia ohjelmia tai alustoja, jotka mahdollistavat esimerkiksi kryptovaran muuttamisen toiseksi ilman kryptovara-asetuksen velvoitteita asiakkaan tuntemiseen tai maksun tietoihin liittyen. Sen mukaan sääntelyn kiristyminen saattaa lisätä menetelmiä ja palveluita, joiden tarkoituksena on häivyttää kryptovarojen alkuperä. Tällaisia erittäin suuren rahanpesun riskin palveluita ovat muun muassa erilaiset sekoittaja-palvelut ("mikserit")

ja yksityisyysvaluutat. On epävarmaa, miten kryptovarapalvelu voi arvioida luotettavasti kryptovarojen alkuperää tilanteessa, jossa palvelun käyttäjä vastaanottaa varallisuutta esimerkiksi mikserin kautta

Suomen Pankki toteaa, että rahoitusjärjestelmässä tapahtuvat ja sitä hyödyntävät väärinkäytökset ja rikollinen toiminta voivat vaikuttaa rahoitusmarkkinoiden toimintaan ja vakauteen. Sen mukaan joitain toimijoita ja aktiviteetteja jää MiCAn ja TFR:n säännösten ulkopuolelle ja vaikutusten arviointia voitaisiin täydentää mahdollisuuksien mukaan näiltä osin.

Verohallinto toteaa, että esityksestä ei seuraa teknisiä muutostarpeita Verohallinnon tietojärjestelmiin eikä esitys vaikuta verotuksen toimittamiseen. Esitysluonnos aiheuttaa kuitenkin muita kuin teknisiä muutoksia useisiin vero.fi-ohjeisiin, Verohallinnon sisäiseen tietojärjestelmään, Omaveroon sekä veroilmoituslomakkeille. Kryptovaran käsite ei täysin vastaa nykyistä virtuaalivaluutan käsitettä, mikä on otettava huomioon uuden käsitteen käyttöön ottamisessa ja ohjeistuksen laatimisessa asiakkaille.

Verohallinto nostaa esiin, että EU:n hallinnollisen yhteistyön direktiiviä 2011/16/EU koskeva muutosdirektiivi (DAC8) hyväksyttiin lokakuussa 2023 ja tulevan kansallisen implementoinnin jälkeen Verohallinto tulee saamaan automaattisesti vuosittain kryptovarapalvelun tarjoajilta tiedot, jotka ne raportoivat kotijäsenvaltioidensa veroviranomaisille. Raportointi koskee laajasti kryptovaroilla ja sähköisellä rahalla toteutettuja liiketoimia eli siirtoja ja vaihtoja. Tietojenvaihto alkaa vuonna 2027 ja se koskee vuoden 2026 tietoja.

Finanssiala ry pitää ongelmallisena sitä, että kansallisen virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain ehdotetun kumoamisen myötä muiden kryptovarojen kuin omaisuusreferenssitokeneiden ja sähköisen rahan tokeneiden liikkeeseenlasku ja virtuaalivaluutan vaihtamista hyödykkeisiin eivät olisi enää rekisteröitymisvelvollisuuden piirissä. Finanssiala ry myös painottaa, että MiCA:n säännökset ovat riittämättömiä tilanteessa, jossa tarjoajan koko toiminta perustuu asiakkaiden erehdyttämiseen ja rahastamiseen lainvastaisin keinoin.

Kansallisesti sallittu muu liiketoiminta

Finanssivalvonta puoltaa ehdotusta siitä, että sallittuun liiketoimintaan sovelletaan maksulaitoslain (297/2010) 9 §:n 2 momentissa ja 19 §:n 2 momentissa omaksuttua lähestymistapaa. Finanssivalvonta ei ole havainnut, että nykyisillä virtuaalivaluutan tarjoajilla olisi laajasti muuta kuin kryptovarioihin liittyvää liiketoimintaa. Maksulaitoslain 19 §:n 2 momenttia vastaava kirjaus mahdollistaisi tarpeen vaatiessa harkinnanvaraisen liiketoiminnan rajoittamisen.

Coinmotion Oy, Cornerstone Land Oy, Narvi Payments Oy Ab, Nordic Law Oy ja NorthCrypto Oy ovat ehdottaneet, että sallitun liiketoiminnan määrittelyssä käytettäisiin maksulaitoslain kanssa täysin yhdenmukaista terminologiaa. Lausujat ovat ehdottaneet muutosta, jonka mukaan ”Finanssivalvonta voi rajoittaa muun liiketoiminnan harjoittamista tai edellyttää, että muuta liiketoimintaa ei harjoiteta, jos kryptovarapalvelun tarjoajan tai omaisuusreferenssitokenin liikkeeseenlaskijan toimintaa ja riskienhallintaa ei ole mahdollista järjestää riittävän luotettavasti”. Esitysluonnoksen mukainen terminologia on ”Finanssivalvonta voi rajoittaa muun liiketoiminnan harjoittamista tai kieltää sen”.

EU:n kryptovara-asetuksen 143 artiklan mukaisen siirtymäajan soveltaminen

Finanssivalvonta toteaa, että lisäsiirtymäajan soveltamatta jättämisen myötä nykyisten virtuaalivaluutan tarjoajien olisi saatava toimilupa heti asetuksen kryptovarapalvelun tarjoajia koskevien säännösten ensimmäisenä soveltamispäivänä eli 30.12.2024, jotta ne eivät joutuisi keskeyttämään liiketoimintaansa toimilupakäsittelyn ajaksi. Eurooppalaiset valvontaviranomaiset ja Euroopan komissio tulevat antamaan asetusta täydentävää sitovaa sääntelyä ja ohjeistusta, jotka koskevat muun muassa kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupahakemuksen sisältöä ja toimilupahakemuslomaketta sekä johdon ja omistajien sopivuusvaatimuksia. Sitovia säännöksiä toimilupahakemuksesta ja –hakemuslomakkeesta ei ole vielä annettu ja lausuntokierros sopivuusvaatimuksia koskevasta ohjeesta päättyi 22.1.2024.

Finanssivalvonta toteaa, että toimilupahakemuksia on todennäköisesti mahdollista alkaa käsitellä aikaisintaan vuoden 2024 jälkimmäisellä puolikkaalla. Sääntelyn soveltamisesta ei toistaiseksi myöskään ole missään EU-maassa vielä käytännön kokemusta, mikä saattaa vaikuttaa sekä hakemusten laatuun että vaikeuttaa niiden käsittelyä. Siirtymäajasta päätettäessä tulisi pyrkiä torjumaan se, että kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupaa hakeneet virtuaalivaluutan tarjoajat joutuisivat keskeyttämään liiketoimintansa hakijasta itsestään riippumattomista syistä. Finanssivalvonta puoltaa kuitenkin tasapuolisten toimintaedellytysten takaamiseksi, kuluttajansuojan turvaamiseksi ja mahdollisimman suuren oikeusvarmuuden saavuttamiseksi valtiovarainministeriön näkemystä siitä, että mahdollinen siirtymäaika säädetään lyhyeksi.

Finanssivalvonnan nostaa lausunnossaan esille, että osa virtuaalivaluutan tarjoajista saattaa jättää hakematta kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupaa. Virtuaalivaluutan tarjoajan liiketoiminnan laajuudesta ja sen hallussa olevien asiakkaille kuuluvien kryptovarojen määrästä riippuen liiketoiminnan alas ajaminen nopeasti saattaa osoittautua haastavaksi. Oikeus tarjota palveluita voi siis päättyä joko siksi, ettei virtuaalivaluutan tarjoaja ole lainkaan hakenut toimilupaa tai siksi, ettei se ole hakemisesta huolimatta saanut toimilupaa. Hallituksen esityksessä olisi siirtymäajasta riippumatta tarpeen arvioida toiminnan loppumisen vaikutuksia näissä eri tilanteissa. Esimerkiksi olisi arvioitava, miten virtuaalivaluutan tarjoajan hallussa mahdollisesti olevia asiakkaille kuuluvia virtuaalivaluuttoja olisi kohdeltava, mikäli virtuaalivaluutan tarjoajan oikeus tarjota MiCA:n soveltamisalan piiriin kuuluvia kryptovarapalveluita päättyy.

Finanssivalvonta toi lausunnossaan esille, että mikäli siirtymäaika ei Suomessa päätettäisi lainkaan soveltaa, olisi arvioitava mahdollisuutta sille, että Suomeen hakeutuisi nopeamman toimiluvan käsittelyn toivossa joitakin uusia yrityksiä. Kyseeseen tulisivat todennäköisesti vain yritykset, joihin sovellettaisiin pitkää siirtymäaika toisessa ETA-maassa. Ottaen kuitenkin huomioon, että näillä yrityksillä on oikeus hakea myös nykyisissä sijoittautumismaissaan toimilupaa viimeistään MiCAn soveltamisen alettua, Finanssivalvonta pitää uudelleensijoittautumista Suomeen melko epätodennäköisenä.

Nordic Law Oy, Narvi Payments Oy ja Northcrypto Oy toteavat lausunnoissaan, että siirtymäajan soveltamatta jättäminen on perusteltua, mikäli Finanssivalvonta kykenee resurssiensa puolesta käsittelemään kaikkien nykyisten virtuaalivaluutan tarjoajien MiCA:n mukaiset toimilupahakemukset MiCA:n edellyttämässä aikataulussa. Ne arvioivat, että nämä olisivat todennäköisesti samanaikaisesti käsiteltävänä. Mikäli tämä ei ole tosiasiaa mahdollista, olisi Nordic

Law Oy:n näkemyksen mukaan perusteltua vielä uudelleen pohtia lisäsiirtymäajan tarjoamista. Nordic Law Oy pitää tärkeimpänä sitä, että jo valmiiksi markkinoilla toimivat virtuaalivaluutan tarjoajat eivät missään tilanteessa joudu keskeyttämään toimintaansa niistä johtumattomista syistä 1.1.2025.

Coinmotion Oy toteaa, että kryptovarapalveluiden tarjoajia koskevan sääntelyn tulkinnan tarkentuminen ja sääntelyn edellyttämän dokumentaation laatiminen toimijoissa tulee edellyttämään Finanssivalvonnalta paitsi resursseja toimilupahakemusprosessiin, myös panostusta toimijoiden ohjeistamiseen. Sen mukaan siirtymäajalle on tarvetta vain, jos Finanssivalvonta ei pysty ohjeistamaan nykyisen lain mukaan rekisteröityjä virtuaalivaluutan tarjoajia ja sen resursseista johtuen nämä eivät pysty tosiasiasa saamaan toimilupaa MiCA:n mukaisessa aikataulussa. Olennaista on, että ne eivät missään tilanteessa joudu keskeyttämään toimintaansa 1.1.2025.

Toimijoiden salassapitovelvoitteet

Finanssivalvonta kannattaa sitä, että lakiin kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista sisällytetään salassapito- ja vahingonkorvausvelvollisuutta koskevat säännökset hallituksen esityksen luonnoksessa esitetyistä syistä.

Oikeusministeriö katsoo, että esitettyjen salassapitosäännösten perusteluita koskien yleisen tietosuojasetuksen liikkumavaran käyttöä olisi vielä joiltain osin arvioitava ja täydennettävä jatkovalmistelussa. Oikeusministeriön mukaan ehdotuksen 6 §:n mukaisessa kryptovarapalveluiden tarjoamiseen liittyvässä salassapitovelvollisuudessa vaikuttaisi olevan muiden tietojen ohella myös henkilötietojen käsittelyyn sovellettavasta säännöksestä. Henkilötietojen osalta oikeusministeriö katsoo, että jatkovalmistelussa olisi tarpeen selvittää, onko 6 §:n mukaisessa suostumuksessa kyse yleisen tietosuojasetuksen mukaisesta suostumuksesta vai niin sanottu suoja-toimisuostumuksesta sekä huomioida valmistelussa tarvittaessa relevantti perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että suostumusta voidaan käyttää henkilötietojen käsittelyn oikeusperustaa täydentävänä suoja-toimena (PeVL 20/2020 vp, s. 6-8). Perustuslakivaliokunta on katsonut perusoikeusrajoituksen kohteeksi joutuvan henkilön suostumuksella voivan sinänsä olla merkitystä valtiosääntö-oikeudellisessa arvioinnissa, mutta pitänyt tällaista sääntelytapaa kuitenkin ongelmallisena ja korostanut suurta pidättyväisyyttä suostumuksen käyttämisessä perusoikeuksiin puuttumisen oikeutusperusteena. Valiokunta on pitänyt oleellisena sitä, mitä voidaan pitää oikeudellisesti relevanttina suostumuksena tietyssä tilanteessa, ja edellyttänyt suostumuksenvaraisesti perusoikeussuojaan puuttuvalta lailta muun muassa tarkkuutta ja täsmällisyyttä, säännöksiä suostumuksen antamisen ja sen peruuttamisen tavasta, suostumuksen aitouden ja vapaaseen tahtoon perustuvuuden varmistamista sekä sääntelyn välttämättömyyttä. Valiokunta on lisäksi katsonut, että sääntelyssä on myös varmistettava suostumuksen perustuminen riittävään tietoon myös eri käyttötarkoituksen ja esimerkiksi tietojen luovutusten suhteen. (PevL20/2020 vp, PeVL 30/2010 vp, s. 6/II, PeVL 19/2000 vp, s. 3/II, PeVL 27/1998 vp, s. 2/II sekä PeVL9/2000 vp, s. 3/II.)

Oikeusministeriö toteaa, että esitetyn kryptovarapalvelujen tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain säännöskohtaisissa perusteluissa yleisen tietosuojasetuksen liikkumavaran käyt-

töä on arvioitu vain esitetyn 8 § osalta. Kuitenkin esityksen säätämisyjärjestysperuste-luissa liikkumavaran käyttöä koskeva valtiosääntöoikeudellinen arvio kattaa yleisemmin kyseiseen lakiehdotukseen sisältyvät säännökset, jotka koskevat salassapitoa ja salassa pidettävien tietojen luovuttamista. Salassa pidettävät tiedot voisivat esityksen mukaan sisältää henkilötietoja. Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että salassa pidettävän tiedon luovuttamista koskevaa sääntelyä sisältyy myös esityksen 7 §:ään ja esittää, että liikkumavaran käyttöä koskevaan arvioon vähintään viitattaisiin myös kyseisen säännöksen säännöskohtaisissa perusteluissa.

Oikeusministeriö toteaa, että ehdotuksen säätämisyjärjestysperusteluiden sekä esitettyä 8 §:ää koskevien säännöskohtaisten perusteluiden mukaan tiedonluovutussäännöksiin sovellettava henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste olisi tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka mukaan henkilötietojen käsittely on lainmukaista, kun käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi. Oikeusministeriö katsoo, että esitetyn 7 § kohdalla esitetty 6 artiklan 1 kohdan c alakohta vaikuttaisi olevan soveltuva käsittelyn oikeusperuste, sillä esitetyn säännöksen mukaan salassapidettävien tietojen luovuttaminen viranomaisille olisi säännöksen mukaisten toimijoiden velvollisuus.

Oikeusministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että esitetyn 8 §:n mukaan salassapidettäviä tietoja voidaan luovuttaa säännöksessä eritellyille tahoille, minkä johdosta 6 artiklan 1 kohdan c alakohta ei vaikuttaisi olevan soveltuva käsittelyn oikeusperuste kyseisen säännöksen soveltamiseen liittyvälle henkilötietojen käsittelylle. Säännös ei velvoita tiedon luovuttamiseen ja rekisterinpitäjälle jää harkinnanvaraa säännöksen soveltamisen sekä sen edellyttämän henkilötietojen käsittelyn osalta. Oikeusministeriö katsoo, että jatkovalmistelussa yleisen tietosuojasetuksen liikkumavaran käyttöä ja soveltuva käsittelyn oikeusperustetta olisi vielä arvioitava esitetyn 8 §:n osalta. Perusteluiden valossa esitetyn säännöksen suhde tietosuojasetukseen jää epäselväksi ja suhdetta tulisi jatkovalmistelussa selventää.

Oikeusministeriön mukaan edellä mainittuja säännöksiä koskevassa liikkumavara-arviossa on asianmukaisesti tuotu esiin, että tietosuojasetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltion lainsäädännön on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden. Se katsoo, että jatkovalmistelussa perusteluihin tulisi myös sisällyttää arviointi siitä, olisivatko ehdotettavat henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset tietosuojasetuksen 6 artiklan 3 kohdan edellyttämällä tavalla yleisen edun mukaisia ja oikeasuhteisia niillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden.

Oikeusministeriö toteaa, että ehdotetussa 7 §:ssä säädettäisiin 6 §:ssä salassa pidettäväksi säädettyjen tietojen luovuttamisesta erälle viranomaisille. Sinänsä viranomaisen tiedonsaantioikeudesta tulisi säätää perustuslakivaliokunnan vakiintuneen lausuntokäytännön mukaisesti siten, että tietosisällöt rajataan joko välttämättömään tai tiettyihin tarpeellisiin tietosisältöihin, mutta vaikuttaa siltä, että ehdotettu sääntely vastaa pankkisalaisuudesta luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädettyä. Luonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa jää epäselväksi, missä määrin niissä on ollut tarkoitus arvioida ja viitata perustuslakivaliokunnan viranomaisten väliseen salassa pidettävien tietojen luovuttamista koskevaan lausuntokäytäntöön ja missä määrin perusteluissa on ollut tarkoitus arvioida muutoin yksityiselämän suojan rajoitusedellytyksiä.

Jotta ehdotetuista 7 ja 8 §:stä ilmenisi salassapidon murtava vaikutus, olisi molempiin säännöksiin syytä lisätä Oikeusministeriön mukaan maininta ”salassapitosäännösten estämättä”.

Tietosuojavaltuutetun toimisto arvioi, että ehdotettavassa kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetussa laissa ja sen perusteluissa ei määritettäisi niitä käyttötarkoituksia, joita varten kryptovarapalvelun tarjoajat voivat kerätä asiakkaiden henkilötietoja omien asiakkuksiensa hoitamista varten. Ehdotettavan lain 3 luvun 8 §:ssä määritettäisiin kuitenkin, mihin käyttötarkoituksiin ja millä ehdoin tietoja olisi sallittua luovuttaa samaan konserniin tai yhteenliittymään kuuluvalla yritykselle. Siten tietosuojan näkökulmasta ehdotetussa nykymuotoisessa 3 luvun 8 §:ssä määritettäisiin kerättyjen henkilötietojen käsittely muihin kuin niiden alkuperäisiin käyttötarkoituksiin saman konsernin sisällä. Käsittely muihin kuin alkuperäisiin tietojen käyttötarkoituksiin, eli asiakaspalveluun, markkinointiin tai riskienhallintaan hyväksyttäisiin sillä ehdolla, että tietojen vastaanottajaa koskee sama salassapitovelvollisuus, kuin tiedon luovuttajaa.

Tietosuojavaltuutetun toimisto toteaa tiedostavansa, että ehdotettava 3 luvun 8 §:n säännös vastaa osittain muotoilultaan voimassa olevan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 15 luvun 15 §:n siltä osin kuin kyse on pankkisalaisuudesta ja siihen säädetyistä poikkeuksista konsernin sisäisesti. Tältä osin on huomioitava kuitenkin, että luottolaitoksille säädetty salassapitovelvollisuus ja siihen säädetyt poikkeukset on pidettävä erillään tietosuojasääntelyä, sen peruseriaatteista ja suojamekanismeista. Pankkisalaisuussääntelyä ei ole annettu tietosuojasetuksen kansalliseksi täytäntöönpanemiseksi tai sen liikkumavaran nojalla, eikä siinä siten ole säädetty käsittelytarkoituksen muutoksesta. Huomio on kiinnittynyt pankkisalaisuuteen tämän alan toimijoille tarkoitettuna velvoitteena.

Tietosuojavaltuutetun toimiston näkemyksen mukaan ehdotettava kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 3 luvun 8 §:n ehdotettu muotoilu ja sen säännöskohtaiset perustelut eivät noudata yleisessä tietosuojasetuksessa sallittua kansallista liikkumavaraa. Esitetyllä tavalla ei ole mahdollista kietoa toisiinsa tietosuojasääntelyä ja tästä erillistä tietyn alan toimijoita koskevaa salassapitosääntelyä. Tällaiseen salassapitosääntelyyn nojautuen ei ole myöskään mahdollista sallia kerättyjen henkilötietojen käsittelyä muihin kuin niiden alkuperäisiin käyttötarkoituksiin. Ehdotettava sääntely olisi yleisen tietosuojasetuksen 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan käyttötarkoitussidonnaisuuden periaatteen sekä 6 artiklan 4 kohdan vastaista.

Tietosuojavaltuutetun toimisto toteaa, yleisen tietosuojasetuksen näkökulmasta tietojen-luovutusten laillisuuden arvioinnissa painopiste ei ole rekisterinpitäjän alaisuudessa tietoja käsittelevien henkilöiden lakisääteisessä salassapitovelvollisuudessa. Tietojen luovutusten lainmukaisuutta on arvioitava ensisijaisesti tietosuojasetuksen keskeisen periaatteen eli käyttötarkoitussidonnaisuuden periaatteen kanssa. Tietojen luovutusta henkilötietojen käsittelynä on arvioitava erityisesti siitä näkökulmasta, onko henkilötietojen myöhempi käsittely yhteensopivaa tietojen alkuperäisen käsittelytarkoituksen kanssa.

Tietosuojavaltuutetun toimisto toteaa, että yleinen tietosuojasetus sallii 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla lähtökohtaisesti henkilötietoja kerättävän vain tiettyä, nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä niitä saa käsitellä myöhemmin näiden tarkoituksen kanssa yhteensopi-

mattomalla tavalla. Jos henkilötietoja olisi jostakin syystä tarve käsitellä muuta kuin sitä tarkoitusta varten, jonka vuoksi tiedot on kerätty, on noudatettava yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 4 kohtaa. Se mahdollistaa henkilötietojen käsittelyn uuteen käyttötarkoitukseen muun muassa, jos siitä on säädetty jäsenvaltion lainsäädännössä. Tällaisen kansallisen sääntelyn on kuitenkin oltava demokraattisessa yhteiskunnassa oikeasuhtaista ja välttämätöntä yleisen tietosuoja-asetuksen 23 artiklassa 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden turvaamiseksi. Näitä tavoitteita ovat esimerkiksi yleinen turvallisuus tai rikosten ennalta estäminen ja tutkinta. Tietosuoja-valtuutetun toimiston käsityksen mukaan ehdotettavan kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 3 luvun 8 §:ssä ei ole kysymys jonkin yleisen tietosuoja-asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tavoitteen turvaamisesta ehdotettavilla asiakaspalvelun, markkinoinnin tai riskienhallinnan käyttötarkoituksilla, joten kansalliselle lainsäädännölle asetetut tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 4 kohdan säännöksessä asetetut vaatimukset eivät täyty.

Tietosuojavaltuutettu toteaa, että mahdollinen tietojen käsittely myöhemmin muihin kuin alkuperäisiin käyttötarkoituksiin on toteutettava tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Käytännön esimerkkinä tästä voidaan mainita, että kryptovarapalvelun tarjoaja tekisi asiakkaan kanssa sopimuksen kryptovarapalveluun liittyen ja tällöin keräisi asiakkaan henkilötietoja tämän sopimuksen täytäntöönpanoa varten. Jos kryptovarapalvelun tarjoaja (eli re-kisterinpitäjä) aikoo tämän jälkeen luovuttaa tiedot samaan konserniin kuuluvaan yritykseen ilman rekisteröidyn suostumusta esimerkiksi asiakassuhteen hoitamista tai markkinointia varten, olisi rekisterinpitäjän arvioitava, onko tällainen käsittely yhteensopivaa sen käyttötarkoituksen kanssa, jota varten henkilötiedot on kerätty sopimuksen täytäntöönpanemiseksi. Jos rekisterinpitäjä arvioisi tässä tapauksessa, että kysymys olisi uudesta henkilötietojen käsittelyn käyttötarkoituksesta, olisi rekisterinpitäjän noudatettava yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 4 kohdan mukaisia edellytyksiä. Tämä edellyttäisi, että rekisterinpitäjä arvioisi muun muassa henkilötietojen keruun tarkoitusten ja aiotun myöhemmän käsittelyn tarkoitusten väliset yhteydet (a alakohta), henkilötietojen luonteen (c alakohta) sekä aiotun myöhemmän käsittelyn mahdolliset seuraukset rekisteröidylle (d alakohta) varmistaakseen, että muuhun tarkoitukseen tapahtuva rekisteröidyn tietojen käsittely on yhteensopivaa alkuperäisen käsittely-tarkoituksen kanssa.

Tietosuojavaltuutetun toimiston mukaan lisäksi olisi huomioitava, että käsittelyn on oltava lainmukaista myös muiden tietosuojasäännösten näkökulmasta. Yhteensopiva käyttötarkoitus ei oikeuta rekisterinpitäjää poikkeamaan muista tietosuojasäännöksistä. Esimerkiksi riippuen siitä, miten henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot on konsernissa määritelty, tulee arvioitavaksi, onko kysymys saman rekisterinpitäjän alaisuudessa tapahtuvasta henkilötietojen käsittelystä, mahdollisesta yleisen tietosuoja-asetuksen 26 artiklan yhteisrekisterinpitäjyydestä tai tietojen siirrosta rekisterinpitäjältä toiselle.

Tietosuojavaltuutetun toimisto toteaa, että yleisen tietosuoja-asetuksen näkökulmasta salassapitosääntely on henkilötietojen käsittelyn turvallisuutta parantava suojauskeino, josta on säädetty esimerkiksi tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 3 kohdassa. Yleinen tietosuoja-asetuksen ollessa sellaisenaan sovellettavaa lainsäädäntöä, voivat kryptovarapalvelujen tarjoajat käsitellä ehdotettavan lain 3 luvun 6 §:n salassapitovelvoitteen alaisia henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevia tietoja vain, jos yleisen tietosuoja-asetuksen edellytykset käsittelylle täyttyvät. Kryptovarapalvelujen tarjoajien asiakkaiden taloudellista asemaa ja

henkilökohtaisia oloja koskevien tietojen ja muiden asiakassuhteessa kerättyjen henkilötietojen käsittelyn on oltava lainmukaista ja käyttötarkoitussidonnaista. Tietosuojan näkökulmasta ehdotettavaan kryptovarapalvelun tarjoajista ja -markkinoista annettuun lakiin säädettäisiin siten henkilötietojen käsittelyn turvallisuutta vahvistavana suojakei-nona salassapitovelvoite.

Tietosuojavaltuutetun toimisto esittää muutosehdotuksenaan, että ehdotettavan 8 §:n säännöksen muotoilua ja sen perusteluista olisi muokattava. Tietosuojavaltuutetun toimiston mukaan ensisijaisesti lainsäätäjän tulisi arvioida onko säännös enää tarpeen tai edes mahdollinen tietosuojasetuksen voimassaollessa. Tietosuojavaltuutetun toimiston mukaan sääntelystä ja sen perusteluista tulisi käydä ilmi, että sääntelyllä on tarkoitus säätää ainoastaan tietynlaisia lievennyksiä kryptovarapalvelujen tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain mukaiseen salassapitovelvoitteeseen, kun kysymys on saman konsernin tai yhteenliittymän sisäisesti tapahtuvista tietojen luovutuksista. Jotta sääntely olisi yhdenmukaista tietosuojasetuksen kanssa, olisi säännöskohtaisista perusteluista jätettävä pois osuus, jonka mukaan kysymys on tietosuojasetuksen liikkumavaran nojalla säädettävästä tietojen luovutuksesta. Lisäksi perusteluista ja sääntelyn muotoilusta olisi jätettävä pois viittaukset, joiden perusteella kansallisesti säädettäisiin tietojen käsittelyn uusista mahdollisista käyttötarkoituksista konsernin tai yhteenliittymän sisällä tapahtuvissa luovutuksissa.

Jotta vältettäisiin epäselvyydet ja ehdotettavan 8 §:n säännöksen käytännön soveltajat saisivat selkeän kuvan siitä, mikä on relevanttia lainsäädäntöä henkilötietojen käsittelytoimien osalta, olisi Tietosuojavaltuutetun toimiston mukaan tärkeää muuttaa myös säännöksen alkuun kirjoitettua konjunktio-lausetta: ” Jollei yleisestä tietosuojasetuksesta muuta johdu - -”. Tällainen toteamus saattaa aiheuttaa rekisterinpitäjissä epäselvyyttä sen suhteen, miltä osin ehdotettava laki olisi tietosuojasetukseen nähden erityislaki. Selvyyden vuoksi Tietosuojavaltuutetun toimisto toteaa myös, että tietosuojasetuksen yleistä noudattamisvelvoitetta ei ole tarpeen toistaa kansallisessa lainsäädännössä enää erikseen. Hallituksen esityksen perusteluissa olisi sen sijaan mahdollista ja myös tärkeää avata tarkemmin tietosuojasetuksen yleistä noudattamisvelvoitetta sekä tietosuojasetuksen ja ehdotettavan lain suhdetta. Tarpeen mukaan perusteluihin voisi Tietosuojavaltuutetun toimiston mukaan avata, että tietojen luovutusta on yleisen tietosuojasetuksen näkökulmasta arvioitava erityisesti siitä näkökulmasta, onko henkilötietojen myöhempi käsittely yhteensopivaa tietojen alkuperäisen käsittelytarkoituksen kanssa. Tois-sijaisesti ehdotettavan sääntelyn yhteydessä tulisi Tietosuojavaltuutetun mukaan vähintään avata edellä esitetty kansallinen sääntelyhistoria ja sen suhde yleiseen tietosuojasetukseen.

Suojelupoliisi ja sisäministeriö ovat kiinnittäneet huomioita tiedonluovutusvelvollisuuksiin, kun kyse on tietojen luovuttaminen viranomaisille. Suojelupoliisi katsoo, että se olisi yksi 7 §:ssä tarkoitetuista muista viranomaisista. Sisäministeriö toivoo, että poliisilain 4 luvun 3 §:än ja 5a luvun 50 §:än tiedonsaantisäännösten soveltumista 7 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa olisi syytä tarkentaa säännöskohtaisissa perusteluissa. Lausuntopalautte on otettu huomioon ja kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 7 §:n säännöskohtaisia perusteluja on tarkennettu niin, että suojelupoliisi on eräs 7 §:ssä tarkoitetuista muista viranomaisista. Perusteluihin on lisätty maininta siitä, että velvollisuus luovuttaa tietoja voi perustua myös muihin säännöksiin, esimerkiksi poliisilain edellä mainittuihin säännöksiin.

Vahingonkorvausvelvoitteet

Lausunnon antajat kannattivat ehdotettuja vahingonkorvaussäännöksiä. Niitä pidettiin sama riski, samat säännöt –periaatteen mukaisina ja ilmentävän rahoitusmarkkinasääntelyssä laajemmin omaksuttuja periaatteita.

Viranomaisten valvontavaltuudet

Oikeusministeriö esitti lausunnossaan useita huomioita, jotka liittyvät toimivaltaiselle viranomaiselle esitettyihin valvontavaltuuksiin. Huomiot johtuvat osin siitä, että EU:n kryptovara-asetuksessa kansallisesti säädettäväksi edellytetyt vähimmäistoimivaltuudet ovat luonteeltaan merkittävällä tavalla elinkeinonharjoittajan vapauksiin puuttuvia. Kyseessä on täysharmonisoitu toimivaltasääntely, joka ei pääosin sisällä kansallista liikkumavaraa. EU:n kryptovara-asetuksen mukaiset vähimmäistoimivaltuudet ovat poikkeuksellisen laajoja eivätkä ne kaikilta osin ole sovittavissa yhteen perustuslaillisten vaatimusten kanssa. Asetuksella on haluttu luoda keinot puuttua kryptovaramarkkinoiden epäkohtiin vahvimilla mahdollisilla toimivaltuuksilla, jotka on muotoiltu hyvin laajoiksi.

Oikeusministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota ehdotetun kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 10 §:n 2 ja 3 momenttiin, joiden mukaan Finanssivalvonta voisi keskeyttää tai kieltää kryptovarapalvelujen tarjoamisen määräämättömäksi ajaksi. Se tuo esille, että pykälän ensimmäisessä momentissa säädettäisiin määrääjasta keskeytykselle, joka olisi 30 peräkkäistä pankkipäivää. Oikeusministeriö toteaa, että kyse on perustuslain 18 §:ssä turvatun elinkeinonvapauden kannalta merkittävästä sääntelystä. Se näkee, että sääntelyä tulisi 2 momentin osalta täsmentää säätämällä keskeytyksen pituudesta tai siitä, että se on tarkoitettu olevan voimassa toistaiseksi tai määrääjäksi ja tätä koskevista edellytyksistä. Se kiinnittää huomiota siihen, että 3 momentissa tarkoitettu palvelujen tarjoamisen kieltäminen olisi ilmeisesti voimassa toistaiseksi ja että tällaiseen 2 momenttia merkittävämmiin toimijaan puuttuvaan toimivaltuuteen ei ole liitetty minkäänlaisia edellytyksiä. Oikeusministeriö katsoi, että ehdotettua sääntelyä olisi jatkovalmistelussa MiCA:n mahdollistamissa rajoissa täsmennettävä siten, että kieltämisen edellytyksistä säädettäisiin asianmukaisesti pykälässä. Sääntelyä tulisi selkeyttää myös siten, että kieltämisen ja keskeyttämisen erot olisivat selvät ja selvää olisi lisäksi, onko kyse määräaikaisesta vai toistaiseksi voimassaolevasta rajoituksesta.

Oikeusministeriö totesi, että ehdotetun kryptovarapalvelun tarjoajista annetun lain 11 §:n ja 12 §:n perusteluissa olisi tarpeen selventää, liittyisikö kyseisten säännösten soveltamiseen henkilötietojen käsittelyä ja julkaisemista. Siinä tapauksessa, jos säännökset kattavat myös henkilötietojen julkaisemista, olisi niitä arvioitava yleisen tietosuoja-asetuksen liikkumavaran kannalta. Lisäksi olisi tarvittaessa huomioitava perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö koskien henkilötietojen julkaisemista yleisessä tietoverkossa. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään todennut, että henkilötietojen sekä yksityiselämän suojan kannalta on tärkeää, että tietoverkossa julkaistavissa asiakirjoissa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot (PeVL 63/2014 vp, s. 5). Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään kiinnittänyt huomiota yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta olennaiseen seikkaan, ettei Internetiin sijoitettavasta henkilörekisteristä tule voida hakea tietoja erilaisina massahakuina, vaan esimerkiksi ainoastaan yksittäisinä hakuina (PeVL 35/2020 vp, s. 4, PeVL 2/2018

vp, s. 7, PeVL 17/2016 vp, s. 7, PeVL 32/2008 vp, s. 3/I). Perustuslakivaliokunta on pitänyt henkilötietojen julkistamista julkisena tietopalveluna mahdollisena, jos sille on oikeusturvan takeiden ja perusoikeusjärjestelmän tavoitteiden kannalta hyväksyttävät perusteet (PeVL 2/2017 vp, s. 7, PeVL 65/2014 vp, s. 4/II—5/I, PeVL 32/2008 vp s. 2/I—3/II).

Oikeusministeriö kiinnitti huomiota ehdotettujen 17-20 §:n muotoiluihin. Oikeusministeriö on kiinnittänyt huomiota siihen, että ehdotetussa 17 §:ssä säädettäisiin markkinointiviestinnän keskeyttämisestä, kieltämisestä ja lopettamisesta. Pykälän ensimmäinen ja toinen momentti vaikuttavat olevan osin päällekkäisiä niiden molempien koskiessa keskeyttämistä, jos on perusteltu syy epäillä, että asetusta on rikottu. Sen mukaan toimilupalveloitetta ja ilmoitusmenettelyä koskevia sääntämisperusteluita ja arviointia perustuslain 18 §:n ja sitä koskevan perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön osalta olisi syytä täsmentää selostamalla, miltä osin ehdotettava sääntely perustuu suoraan sovellettavaan EU-asetukseen ja miltä osin asetus jättää kansallista liikkumavaraa. Jos kansallista liikkumavaraa on, tulee oikeusministeriön mukaan selostaa, miten tätä on käytetty perustuslain edellyttämällä tavalla.

Viranomaisten tiedonsaanti ja keskinäinen tiedonvaihto

Finanssivalvonta kiinnitti huomiota tiedonsaantisäännöksiin ja niiden riittävään kattavuuteen. MiCA edellyttää, että jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset sopivat tarvittaessa kolmansien maiden valvontaviranomaisten kanssa yhteistyöjärjestelyistä, jotka koskevat tieto-entvaihtoa kolmansien maiden kyseisten valvontaviranomaisten kanssa ja MiCA:sta johtuvien velvoitteiden täytäntöönpanoa kyseisissä kolmansissa maissa (107 artiklan 1 kohta). Näillä yhteistyöjärjestelyillä on vähintään varmistettava tehokas tietojenvaihto, jonka ansiosta toimivaltaiset viranomaiset pystyvät hoitamaan EU:n kryptovara-asetuksen mukaiset tehtävänsä. Finanssivalvonta toteaa, että vastaava kansainväliseen viranomaisyhteistyöhön velvoittava säännös on useissa muissakin pääomamarkkinoita koskevissa EU-säädöksissä, kuten markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa (26 artikla), esiteasetuksessa (30 artikla) ja rahoitusvälineiden markkinat - direktiivissä (88 artikla). Pääomamarkkinoiden valvonnassa tällainen kansainvälinen yhteistyöjärjestely perustuu monenkeskiseen yhteistyöhön, käytännössä esimerkiksi kansainvälisen arvopaperimarkkinavalvojen yhteisön (IOSCO) puitteissa laadittuun MMoU-asiakirjaan, jonka osapuoli Finanssivalvonta on.

Verohallinto kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, että hallituksen esityksessä ei ole erikseen otettu kantaa uuden sääntelyn vuoksi kertyvän tiedon verotuskäyttöön. MiCA vaikuttaa kuitenkin sisältävän poikkeuksen toimivaltaisten viranomaisten välillä vaihdetun tiedon lähtökohtaisesta salassapitovelvollisuudesta verotuksen osalta. MiCA:n 100 artiklan mukaan tiedot saa ilmaista, ”jos niiden ilmaiseminen on tarpeen oikeudellisia menettelyjä varten tai kansallisen verolainsäädännön tai rikosoikeuden piiriin kuuluvissa tapauksissa”. Verohallinto toteaa, että kansallisesti on kuitenkin katsottu voimassa olevan lainsäädännön ja tulkintakäytännön perusteella epäselväksi voiko Finanssivalvonta luovuttaa Verohallinnolle tietoja verotusmenettelylain (1558/1995, VML) 20 §:n perusteella ja näin ollen tietojen saanti ei ole Verohallinnon näkökulmasta tehokasta. Verohallinto katsoo, että hallituksen esitysluonnos johtaa kansallisesti oikeudellisesti epävarmaan tilanteeseen. Verohallinnon ja Finanssivalvonnan välisessä tiedonvai-

dossa tulisi EU-säädöksen sijasta voida turvautua kansallisen lain säännökseen tai minimisään hallituksen esityksessä tulisi todeta miksi kansallisen lain säännös katsotaan tarpeettomaksi. Tietojen saaminen on Verohallinnolle tulevaisuudessa entistä tärkeämpää koska usealle eri finanssiyhteisölle, kuten rahastoyhtiölle tai sijoituspalveluyritykselle, tulisi oikeus tarjota kryptovarapalveluja ilmoituksen nojalla.

Verohallinto toteaa lisäksi, että sen omien tiedonsaantioikeuksien lisäksi sillä on tarpeen olla olemassa myös riittävät mahdollisuudet luovuttaa tietoja muille viranomaisille. Verohallinto voi verovalvonnan yhteydessä saada sellaisia tietoja, joilla voi olla merkitystä Finanssivalvonnalle sen suorittaessa valvontaa kryptovarapalvelun tarjoajiin. Esimerkkinä voidaan mainita tiedot sellaisista kryptovarapalvelun tarjoajista, jotka eivät ole hakeneet toimilupaa. Vastaavasti finanssivalvonnasta annetun lain 37 b pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti kryptovaroihin liittyvästä määräaikaisesta kaupankäyntikiellosta. Tämän uuden velvoitteen tehokkaan valvomisen mahdollistamiseksi Finanssivalvonnalle olisi oletettavasti hyödyllistä olla oikeus saada tietoa Verohallinnolta kaupankäyntikiellon alaisen henkilön kryptovaroihin liittyvästä kaupankäynnistä. Finanssivalvonta toteaa, että Suomen pääoma-markkinoiden tehokkaan valvonnan turvaaminen sekä MiCAn ja muiden EU-säädösten vaatimusten täytäntöönpaneminen edellyttää lainsäädännön täydentämistä niin, että Finanssivalvonta kykenee toteuttamaan tehokkaasti ja vastavuoroisesti tietojenvaihtoa kolmansien maiden valvontaviranomaisten kanssa. EU-säädökset edellyttävät, että lainsäätäjä varmistaa, että Finanssivalvonnalla on tältä osin tarvittavat toimivaltuudet.

Muut huomiot, jotka koskevat kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annettua lakia

Markkinaoikeus toteaa, että esitysluonnoksessa esitetyn perusteella näyttäisi mahdolliselta, että vaikutus markkinaoikeuden tehtäviin jäisi maltilliseksi. Markkinaoikeus kiinnittää kuitenkin huomiota siihen työmäärän kokonaisvaikutukseen, joka oikeudenkäynnistä markkina-oikeudessa annetun lain (100/2013) 1 luvun 6 pykälän säädöksen markkinaoikeudellisten asioiden yksittäisillä lisäyksillä on. Esitysluonnoksen vaikutusarviointia olisi syytä tältä osin selkeyttää, jotta siinä ei annettaisi liian suppeaa kuvaa niistä vaikutuksista, joita asetusten täytäntöönpanon yksittäisillä lisäyksillä voi olla markkinaoikeuden tehtäviin.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) kiinnittää huomiota hallituksen esitysluonnoksen kohtaan 3.12, jossa viitataan kuluttaja-asiamiehen mahdollisuuteen saattaa asia vireille markkinaoikeudessa ja katsoo, että lauseen muotoilu olisi syytä tarkistaa siten, että se kattaa myös muut kyseeseen tulevat kuluttajansuojalain rikkomukset ja asiaankuuluvat seuraamukset tai keinot.

Oikeusministeriö kiinnitti huomiota 5 §:n ehdotettuun muutoksenhakusäännökseen. Pykälässä säädettäisiin oikeussuojakeinosta viranomaisen passiivisuustilanteessa. Oikeusministeriö toteaa, että tällainen sääntely on lähtökohtaisesti vierasta kansallisessa sääntelyssä, jossa muutoksenhakukelpoisia hallintopäätöksiä ovat päätökset, joilla viranomaisen on ratkaissut hallintoasian tai jättänyt sen tutkimatta (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6 §). Eräissä laeissa on EU-sääntelystä johtuen kuitenkin säädetty valitusoikeudesta viranomaisen passii-visuustilanteissa. Oikeusministeriö katsoo, että EU-asetuksen jättämää kansallista liikkumavaraa (tai sen puuttumista) olisi syytä tuoda selkeästi esiin säännöselähdöksen perusteluissa.

Oikeusministeriön mukaan pykälän otsikkoa ("Muutoksenhaku") olisi syytä jatkovalmistelussa täsmentää. Tällainen otsikko viittaa vakiintuneesti lain nojalla tehtyjen päätösten muutoksenhakusääntelyyn, kun luonnoksessa on kyse tästä poikkeavasta tilanteesta, jossa viranomainen ei ole tehnyt päätöstä. Oikeusministeriö toteaa myös, että laista puuttuu varsinainen muutoksenhakusäännös, eikä oikeusturvasääntelyä ole käsitelty esityksen säätämisyjärjestys-perusteluissa.

Oikeusministeriö kiinnitti huomiota ehdotetun lain 21 §:ään, jonka mukaan Finanssivalvonta voisi ulkoistaa EU:n kryptovara-asetusta ja ehdotettavaa kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annettua lakia koskevat tarkastukset ja tutkimukset tilintarkastajalle tai muulle ulkopuoliselle asiantuntijalle. Vaikka sääntely vaikuttaa perustuvan asetukseen ja noudattelevan Finanssivalvonnasta annetun lain vastaavaa sääntelyä, ehdotusta tulee oikeusministeriön mukaan esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa arvioida suhteessa perustuslain 124 §:ään. Arvioinnissa on sen mukaan erityisesti selostettava kansallinen liikkumavara ja se, miten sitä on perustuslaki huomioiden käytetty. Tällaisia tekijöitä ovat muun muassa tarkoituksenmukaisuusvaatimus, oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaarantumattomuus ja virkavastuu.

Ehdotetun 22 §:n 3 momentin osalta, jossa poikettaisiin kuulemisvelvollisuudesta, jos kuulemista ei voida toimittaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii, oikeusministeriö katsoi, että perusteluiden valossa säännös ei perustu asetuksen edellyttämään sääntelyyn. Se piti epäselvänä, minkä vuoksi tällainen hallintolain kanssa osin päällekkäinen sääntely olisi välttämätön. Se tiedusteli, onko ajatuksena säätää tyhjentävästi kuulematta jättämisen perusteista siten, ettei hallintolain muut kuulematta jättämisen perusteet tulisi sovellettavaksi.

Finanssivalvonta näkee lausunnossaan tarpeen muuttaa ehdotettua 22 §:ää niin, että valitus Finanssivalvonnan päätöksestä tehtäisiin markkinaoikeuden sijaan Helsingin hallinto-oikeuteen. Finanssivalvonnan päätöksistä, kuten ehdotetun lain 4 luvun nojalla tehtävistä muista valvontavaltuuksien käyttämisestä koskevista päätöksistä, valitetaan FivaL 73 §:n mukaan Helsingin hallinto-oikeuteen. Finanssivalvonta viittaa tältä osin lain esitöissä lausuttuun (HE 151/2017 s. 210-211 ja 213-214). Finanssivalvonta katsoo, että asiaa ei ole syytä arvioida toisin kyseessä olevan päätöksen osalta. Markkinaoikeus puolestaan toteaa lausunnossaan, että se käsittelee nykyisin kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain 12 §:ssä tarkoitetut asiat, jotka ovat vastaavanlaisia kuin sille luonnoksessa käsiteltäväksi ehdotetut asiat.

Oikeusministeriö totesi, että 26 §:n seuraamusmaksusääntelyä on käsitelty esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa ainoastaan PL 81 §:n (vero vai maksu) kannalta. Koska kyse on uudesta perusoikeusrajoituksesta, johon liittyy erityisiä oikeusturvavaatimuksia, tulisi säätämisyjärjestysperusteluissa ehdotettua uutta seuraamusmaksusääntelyä tarkastella laajemmin. Se katsoi tarpeelliseksi selostaa EU:n kryptovara-asetuksen mahdollisesti jättämä kansallinen liikkumavara ja se, miten sitä on perustuslain mukaisesti käytetty. Oikeusministeriö piti puutteena, että esimerkiksi maksujen suuruutta ei ole käsitelty säätämisyjärjestysperusteluissa, ja toisaalta perusteluissa mainittu rikosoikeudellinen laillisuusperiaate on merkityksellinen myös hallinnollisten seuraamusmaksujen kohdalla. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka laiminlyö tai rikkoo edellä 1 momentissa tarkoitettujen säännösten nojalla annettuja komission asetusten ja päätösten säännöksiä. Säännöksen perusteluista ei

selkeästi ilmene, edellyttääkö asetus tällaista sääntelyä. Kansallinen liikkumavara sekä laillisuusperiaatteen toteutuminen tulisi näiltä osin arvioida.

Finanssivalvonta kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että MiCA:ssa ei säädetä suoraan kryptovarapalvelun tarjoajan oikeudesta ottaa vastaan asiakkaiden rahavaroja eli asiakasvaroja kryptovarapalvelun tarjoamista varten. Asiakasvaroilla tarkoitettaisiin samaa kuin sijoituspalvelulain (747/2012) 9 luvussa. MiCA:n 70 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään kuitenkin hyvin ylätasolla siitä, miten asiakasvarat on suojattava, mikäli niitä otetaan vastaan. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan asiakasvarojen vastaanottaminen voi olla tarpeen myös sellaisissa tilanteissa, joissa ei voida katsoa olevan kyse esimerkiksi säännellyn maksupalvelun tarjoamisesta tai sähköisen rahan liikkeeseenlaskusta. Asiakasvarojen vastaanottamisen oikeustilan selkeyttämiseksi näissä tilanteissa Finanssivalvonta ehdottaa, että kryptovarapalvelujen tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annettuun lakiin lisätään lyhyt informatiivinen säännös, jonka mukaan kryptovarapalvelun tarjoajilla on oikeus ottaa vastaan asiakasvaroja kryptovarapalvelujen tarjoamiseksi. Oikeus olisi ainoastaan, mikäli kryptovarapalvelun tarjoaja toimittaa Finanssivalvonnalle selvitykset siitä, miten se aikoo noudattaa MiCA:n 70 artiklan 2 ja 3 kohdissa tarkoitettuja vaatimuksia. Lisäksi, koska mainituissa kohdissa asetetut vaatimukset ovat varsin epätasällisiä, Finanssivalvonta ehdottaa, että valtiovarainministeriö säätäisi Finanssivalvonnalle asiassa määräyksenantovaltuuden.

Finanssivalvonnasta annetun lain muutokset

Finanssivalvonta ehdottaa teknisenä muutoksena, että lain 4 §:n 2 momentin toimilupavalvottaviin lisätään omat erilliset kohtansa kryptovarapalveluntarjoajalle ja toimiluvalliselle omaisuusreferenssitokenin liikkeeseenlaskijalle. Luonnoksessa nämä toimilupavalvottavat on kirjattu samaan kohtaan. Finanssivalvonta katsoo, että lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuun muiden finanssimarkkinoilla toimivien luetteloon tulisi sisällyttää lakitekstin sujuvoittamiseksi omat erilliset kohtansa muille kuin toimiluvallisille liikkeeseenlaskijoille sekä tarjoajille ja henkilöille, jotka hakevat kryptovaran ottamista kaupankäynnin kohteeksi. Muut kuin 4 §:ssä tarkoitettut liikkeeseenlaskijat tulisivat siis ensimmäiseksi uudeksi kohdaksi ja muut kuin 4 §:ssä tarkoitettut tarjoajat sekä kaupankäynnin kohteeksi ottamisen hakijat toiseksi uudeksi kohdaksi.

Finanssivalvonta huomauttaa myös, että muista finanssimarkkinoilla toimivista säädettäessä olisi otettava huomioon MiCAn 3 artiklan 1 kohdan 33(b) ja (c) alakohtien mukaiset tilanteet. Oikeusministeriö kiinnitti huomiota siihen, että lain 28 §:n 1 momenttiin lisättäisiin Finanssivalvonnalle uusi toimivalta pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta omaisuusreferenssitokenin liikkeeseenlaskijan tai kryptovarapalvelun tarjoajan ylimmässä hallintoelimessä. Kyse on merkittävästä henkilön perusoikeuteen kohdistuvasta rajoituksesta, jota ei kuitenkaan ole laissa sidottu mihinkään edellytyksiin, vaan säännöksen perusteella Finanssivalvonnalla on rajoittamaton harkintavalta tällaisen päätöksen tekemiseen (ks. myös yllä vastaavasti kieltöpäätöksistä todettu). Säännöstä on täsmennettävä säätämällä niistä edellytyksistä, jolloin tällainen päätös on mahdollista tehdä. Lisäksi tällainen pysyvä kieltäminen on sidottava hyvin olen-naisiin ja vakaviin rikkomuksiin, jotta se olisi oikeasuhtainen. Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa on arvioitava ehdotusta huomioiden perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö.

Oikeusministeriö toteaa, että 28 §:n toisen momentin mukaan Finanssivalvonta voi määrääjäksi kieltää tiettyjä toimijoita ”jonka katsotaan olevan vastuussa rikkomisesta” hoitamasta johtotehtäviä kryptovarapalvelun tarjoajissa. Myös tätä säännöstä tulisi sen mukaan jatko-valmistelussa täsmentää. Muotoilu ”katsotaan olevan vastuussa” ei vaikuta olevan tarpeeksi täsmällinen sen viitatessa nykytilaan tai tulevaisuuteen ja vertaa voimassa olevaa Finanssi-valvonnasta annetun lain 28 §:ää, jossa käytetään muotoilua ”on rikkonut”. Lisäksi se toteaa, että säännöksessä ei ole täsmennetty, mistä rikkomisesta on kyse ja vertaa tilannetta esimerkiksi voimassaolevan lain 28 §:n muotoiluun ”jos tämä on rikkonut tai laiminlyönyt arvopaperistamisasetuksen 32 artiklan 1 kohdassa mainittuja säännöksiä”. Säännöksen täsmennyksen lisäksi ehdotusta olisi sen mukaan käsiteltävä esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa. Finanssivalvonta pitää puolestaan tarpeellisena vielä selventää FivaL 28 §:ää muun muassa siltä osin, että kumpikin ehdotettu momentti koskisi kryptovarapalvelun tarjoajan ylimmän hallintoelimen jäsentä. Säännöksissä tulisi myös tarvittaessa viitata MiCAN artikloihin, joiden rikkomisen osalta toimivaltuuksia voidaan käyttää.

Finanssivalvonnan käsityksen mukaan MiCAN 112 artikla on suoraan sovellettava, sillä artikla ei edellytä jäsenvaltiolta sääntelytoimenpiteitä toisin kuin esimerkiksi 111 artikla. Tämän johdosta se katsoo, että seuraamusmaksun määrän arviointia koskevaa FivaL 41 § 2 momenttia ja ehdotettua 41 §:n 3 momenttia ei tulisi soveltaa MiCAN nojalla annettavaan seuraamukseen. Finanssivalvonta ehdottaa, että pykälän loppuun lisättäisiin uusi momentti, joka voisi kuulua esimerkiksi seuraavasti: ”Jos kyse on EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa noudatetaan 2 momentin sijaan mitä EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 112 artiklassa säädetään.” Finanssivalvonta kiinnittää tältä osin huomiota myös siihen, että MiCAN 112 artiklaa vastaava sääntelytapa on myös muun muassa EU:n joukkorahoitusasetuksessa ja EU:n esiteasetuksessa, joten niidenkin osalta tulisi harkita vastaavaa sääntelytapaa.

Finanssivalvonta esittää, että FivaL 71 §:n 1 momentin 18 kohtaa täydennetään FivaL 47 §:n johdosta niin, että Finanssivalvonta voi luovuttaa salassa pidettäviä tietoja kuluttaja-asiamiehelle myös silloin, kun se kuulee kuluttaja-asiamiestä FivaL 47 §:n velvoittamana. Finanssivalvonta voi tällaisessa tilanteessa joutua kuulemisen suorittamiseksi luovuttamaan salassa pidettäviä tietoja kuluttaja-asiamiehelle.

Rikoslain muutokset

Lausunnonantajista useat katsoivat, että kryptovaramarkkinoita koskevassa sääntelyssä tulee huolehtia ”sama riski, sama toiminta, samat säännöt” -periaatteen toteutumista. Tämä käsittää myös sen, että rikosoikeudellinen sääntelyn laajuus on yleisen rahoitusmarkkinaoikeudessa omaksutun linjan mukainen.

Sekä Finanssivalvonta että Keskusrikospoliisi kannattivat ehdotettua uutta kryptovaramarkkinarikoksia koskevaa 51 a lukua rikoslakiin. Finanssivalvonnan mukaan rikoslain 51 luvun 6 §:ssä rahoitusvälineen määritelmä ollessa sidottu nimenomaan sijoituspalvelulain rahoitusvälineen määritelmään, on perusteltua, että kryptovaramarkkinarikoksista säädetään erillisessä luvussa. Keskusrikospoliisin mukaan ehdotetut rikoslain 51 a luvun säännökset ovat tarpeen var-

mistamaan, että silloinkin kun kryptovaraa ei katsota rahoitusvälineeksi, on kryptovaroihin liittyvän sisäpiiritiedon väärinkäyttö tai ilmaiseminen kryptovaramarkkinoilla, markkinoiden manipulointi ja kryptovaramarkkinoita koskeva tiedottamisrikos säädetty rangaistavaksi. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan ehdotettu sääntelyratkaisu on omiaan edistämään markkinoita kohtaan tunnettua luottamusta. Ehdotus on kannatettava myös siksi, että poliisilla on esitutkintaviranomaisena Finanssivalvontaa laajemmat toimivaltuudet tutkia epäiltyjä väärinkäytöksiä. Finanssivalvonta kiinnitti huomiota kuitenkin siihen, että rikostunnusmerkistöiltä ja muilta rikosoikeudellista vastuuta koskevilta säännöksiltä edellytettävän tarkkarajaisuuden johdosta relevantit käsitteet tulisi määritellä esitysluonnoksen mukaisessa rikoslain 51 a luvun 7 §:ssä. Finanssivalvonnan mukaan ehdotettu rikoslain 51 a luvun 7 § ei esimerkiksi sisällä liikkeeseenlaskijaa ja tarjoajaa koskevia määritelmiä.

Keskusrikospoliisin mukaan ehdotetut rikoslain 51 a luvun säännökset ovat tarpeen varmistamaan, että silloinkin kun kryptovaraa ei katsota rahoitusvälineeksi, on kryptovaroihin liittyvän sisäpiiritiedon väärinkäyttö tai ilmaiseminen kryptovaramarkkinoilla, markkinoiden manipulointi ja kryptovaramarkkinoita koskeva tiedottamisrikos säädetty rangaistavaksi.

Oikeusministeriö piti lausunnossaan tulkinnanvaraisena uusien markkinoiden väärinkäyttöä koskevien kriminalisointien osalta sitä, mikä liikkumavara rikosoikeudellisista seuraamuksista säätämisessä on ollut ja miten sitä on käytetty esimerkiksi valittaessa rikosoikeudellisen ja hallinnollisen seuraamuksen välillä. Sen mukaan ehdotuksessa tulisi tuoda esille, sikäli kun sanktiointi on ylipäättään välttämätöntä, miten kriminalisointiperiaatteita on sovellettu ja miten sääntelyssä on pyritty välttämään sanktiointia useamman sanktiojärjestelmän piirissä ja voiko sääntelymallista seurata ne bis in idem -kieltoon liittyviä ongelmia.

Oikeusministeriö asettaa lausunnossaan kyseenalaiseksi tarpeen lisätä rikoslakiin kokonainen luku kryptovaroja koskevista markkinoidenväärinkäyttör rikoksista. Vaihtoehtona olisi, sikäli kuin rangaistussäännökset olisivat kriminalisointiperiaatteet huomioon ottaen selvästi välttämättömiä, integroida ne rakenteellisesti ja sääntelytavaltaan hyvin samankaltaiseen rikoslain 51 lukuun.

Oikeusministeriön mukaan ehdotettavan kryptovarapalvelujen tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 28 §:n 1 momentin mukaista kryptovararikosta koskevassa rangaistussäännöksessä on kyse blankotyyppisestä rangaistussäännöksestä. Lausunnon mukaan sen muotoilussa tulevat rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen edellytysten toteuttamiseksi sovellettavaksi sellaisia rangaistussäännöksiä koskevat periaatteet, joihin perustuslakivaliokunta on viitannut muun muassa mietinnössään 25/1994 vp. Oikeusministeriön mukaan valmistelussa tulisi varmistaa, että rangaistavan menettelyn sisällöstä ja alasta saa myös tällaisten rikostunnusmerkistöjen osalta asianmukaisesti riittävän käsityksen.

Valvontamaksut

Finanssivalvonta esittää, että kryptovarapalvelun tarjoajien valvontamaksu olisi kiinteä 15 000 euroa. Finanssivalvonta perustelee esitystä sillä, että noudatettavista velvoitteista ja niiden valvonnasta suuri osa on riippumatonta palveluntarjoajan liiketoiminnan laajuudesta. Mikäli valvontamaksu pidetään esitysluonnoksen mukaisena (kiinteä maksu ja liikevaihtoon sidottu maksu),

tulee säädöskohtaa korjata Finanssivalvonnan mukaan viittaamalla kryptovarapalvelun tarjoajan koko liikevaihtoon, eikä vain kryptovarapalvelun liikevaihtoon.

Finanssivalvonta pitää perusteltuna sitä, että luottolaitoksilta edellytettäisiin erillinen lisämaksu omaisuusreferenssitokenien liikkeeseenlaskemisesta. Ehdotetut valvontamaksut muille MiCA:n alaisille toimijoille, kuten liikkeeseenlaskijoille ja tarjoajille, vaativat Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan vielä jonkin verran jatkovalmistelua sekä maksujen ajallisen ulottuvuuden että maksuvelvollisten tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi.

Muita muutosehdotuksia koskevat näkemykset

Finanssivalvonta on lausunnossaan todennut, että myös maksulaitoslakiin olisi syytä lisätä muun sektorilainsäädännön kanssa johdonmukaisesti maininta sähkörahayhteisön oikeudesta tarjota sen liikkeeseen laskemiin sähkörahatokeneihin liittyviä kryptovarapalveluja. Finanssivalvonta ehdottaa, että kyseisestä oikeudesta säädettäisiin kokonaan uudessa pykälässä. Lisäksi Finanssivalvonta esittää, että luottolaitoslakiin tulisi lisätä maininta oikeudesta laskea liikkeeseen omaisuusreferenssitokeneita. Sijoituspalvelulakiin tehtävien muutosten osalta Finanssivalvonta on todennut, että oikeudesta tarjota kryptovarapalveluja tulisi sijoituspalvelulaissa säätää erillisessä pykälässä, sillä kryptovarapalvelut eivät ole 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja oheispalveluita. Lisäksi esityksen perusteluissa tulisi todeta, että kryptovarot eivät ole sijoituspalvelulain 2 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuja muita sijoituskohteita

Finanssivalvonta ja Nordic Law Oy ovat nostaneet lausunnossaan esille maksulaitoslaissa havaitsemiaan mahdollisia puutteita, jotka liittyvät ns. jakelutoimintamalliin. Finanssivalvonta toteaa, että MiCAN täytäntöönpanon yhteydessä olisi tarpeen panna täytäntöön myös sähköisen rahan jakelijoita koskeva sähkörahadirektiivin (2009/110/EY) 3 artiklan 4 kohta. Tarkemmin sanottuna säännöksessä tarkoitetaan sähköisen rahan luovuttamista tai lunastamista liikkeeseenlaskijan puolesta. Jakelutoimintaan viitataan myös MiCAN 92 johdantokappaleessa. Finanssivalvonta toteaa, että vaikka direktiivin täytäntöönpano on jäänyt sen käsityksen mukaan puutteelliseksi, Finanssivalvonta käsittelee jakelijatoimintaan liittyviä ilmoituksia de-legoidun asetuksen (EU) 2017/2055 nojalla.

Luotettavuuden arviointia ja velvoitteidenhoitoselvityksiä koskeva lausuntopalaute

Finanssivalvonta toteaa, että vaikka MiCAssa ei ole määritelty sitä, mitä hyvämaineisuus tarkoittaa. Sen sijaan MiCAN 68 artiklan 1 ja 2 kohdassa on todettu, että nämä henkilöt eivät "varsinkaan" voi olla tuomittuja rahanpesuun tai terrorismin rahoittamiseen liittyvistä rikoksista tai muista rikoksista, jotka vaikuttaisivat heidän hyvään maineeseensa. MiCAN 68 artiklan 1 ja 2 kohdassa on siis säädetty ainoastaan hyvämaineisuuden yhdestä erityispiirteestä. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan sen arviointi, mikä on hyvämaineisuuden tutkimiseen tarpeellinen rekisteriote tai muu virallinen asiakirja, on kansallisen harkinnan varassa. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan on myös hyvä käytäntö käyttää hyvämaineisuuden arviointiin kaikkia tarkoituksenmukaisia virallisia lähteitä arvioinnin kohteena olevan henkilön toimittamien selvitysten sijaan tai lisäksi, kunnioittaen kuitenkin henkilön perusoikeuksia.

Harmaan talouden selvitysyksikkö toteaa, että MiCAN säännökset ylimmän hallintoelimen jäsenen hyvämaineisuudesta eivät ole selkeät taikka tyhjentävät. Finanssivalvonnan muiden säännösten perusteella tekemä hyvämaineisuusvalvonta (Fit & Proper) voisi edellyttää, että siihen liittyvien seikkojen selvittämiseksi valvontaviranomaisella voisi olla tarve käyttää myös velvoitteidenhoitoselvityksen sisältämiä tietoja. Velvoitteidenhoito-selvitys sisältää tiedot henkilön kytkennöistä yrityksiin, henkilön veloista sekä tuloista ja omaisuudesta sekä tietoja henkilölle määrätystä liiketoimintakiellosta ja velkajärjestelystä. Selvitysyksikkö toteaa, että MiCA-asetuksessa on myös useita kohtia, jotka voisivat edellyttää toimilupaa myöntävän viranomaisen selvittävän velvoitteidenhoitoselvitystä vastaavat tiedot toimiluvan hakijasta.

Verohallinto toteaa, että vaikka velvoitteidenhoitoselvitystä voitaisiin käyttää ja sen pohjalta tehtävät johtopäätökset johtaisivat toimiluvan epäämiseen Suomessa, olisi toimijalla Verohallinnon käsityksen mukaan mahdollista hakea toimilupaa toisesta EU-maasta ja toimia sen jälkeen myös Suomessa. Toimiluvan epäämisestä voisi siis olla hyötyä, mikäli tieto ja epäämiseen johtaneet syyt olisivat muiden maiden toimilupien myöntämisessä toimivaltaisten viranomaisten käytettävissä.